

Országos növényvédelmi előrejelzés a szántóföldi és kertészeti kultúrákban 2026.08.20.

Augusztus közepén folytatódott a meleg, nagyrészt száraz időjárás hazánkban. A hőmérsékleti értékekben némi visszaesés volt tapasztalható, de ez legfeljebb a hőérzetünkön alakított egy keveset. Habár az éjszakai lehűlések az időszak második felétől már jelentősebbek voltak (11-14 °C), az átlag hőmérsékletek így is 22,0-28,5 °C között alakultak. A hőmérséklet enyhüléssel az aszályhelyzet mit sem változott, annak ellenére, hogy egy-egy futó zápor, néhány mm csapadék azért helyenként előfordult (1-2 nap alatt, ~2,0-20,0 mm).

Az őszi vetésű növények tarlóinak hántása a száraz talaj állapotok miatt még mindig folyamatban van. A gyomosodásuk nem változott számottevően a korábbi időszakhoz képest, az árvakelések jelenléte mérsékelte. A talajmunkák szempontjából sem javult jelentősen a helyzet, mert az egy-egy helyen lehulló csapadék a talaj felső 5-15 cm-es rétegében legfeljebb 3-4 V/V %-os nedvesség gyarapodást eredményezett.

KUKORICA

Kukoricában felgyorsult az állományok felszáradása, felsülése, érése (kényszer). Egy-egy térségben nem ritka a növényállomány 90 %-os felszáradása de helyenként azért még némi zöldfelülettel rendelkező táblák is láthatók.

A kártevők egyedszáma és kártételi veszélye is csökkenő tendenciát mutat. A **kukoricamoly** második nemzedékének rajzása minimális, a fénycsapdáknál észlelési szintű.

A **gyapottok bagolylepke** imágóinak száma, átmeneti emelkedést követően újra visszaesett (3-15 db imágó/csapda/4 nap). A kártétel gyakorisága nem emelkedett az elmúlt időszakban.

A korábban megjelent kisebb-nagyobb **fuzárium**, illetve **penicillium** telepek nem növekedtek és egyelőre újabb csövön sem jelentek meg tünetek.

A **kukoricabogár** egyedszáma a legtöbb területen csökkent. Ahol korábban eleve alacsonyabb egyedszám volt tapasztalható, ott legfeljebb néhány egyed előfordulása jellemző. A monokultúrás területeken ezzel szemben gyakori a populáció újbóli növekedése (pl. Zala vármegye: 110-130 db imágó/csapda/hét), amely jelenleg a tojásrakás miatt lehet érdekes, bár a száraz talajállapotok továbbra sem kedveznek ehhez.

A **takácsatkák** továbbra is fellelhetők a még zöld felülettel rendelkező állományokban, de növényvédelmi jelentőségük már nincs.

NAPRAFORGÓ

Napraforgóban is sajnos az aszály a főszerep. Tovább erősödtek a felszáradási folyamatok, a kisebb tányérú fajták esetében különösen. A betegségek előfordulása nem változott az előző időszakhoz képest. Leginkább a vadak kártétele fokozódott, legfőképp az erdővel szomszédos területeken.

Amennyiben a kultúra terméskilátásai, jövedelmezősége „engedi”, **jövő héttől tervezhetők az állományyszárítások.**

SÁSKÁK

A sáskák kártétele továbbra is jelentős problémát jelent az érintett alföldi megyékben, ugyanakkor a helyzet súlypontja fokozatosan áthelyeződik. A természetes növénytakaró és a gyomvegetáció folyamatos visszaszorulásával a sáskák számára rendelkezésre álló táplálék mennyisége csökken, ezért a még zöld, életképes kultúrák felértékelődnek.

Az olaszszáska (*Calliptamus italicus*), a barbársáska (*Calliptamus barbarus*), a marokkói sáska (*Dociostaurus maroccanus*), a rövidnyakú sáska (*Dociostaurus brevicollis*) és a közönséges tarlósáska (*Chorthippus brunneus*) jelenléte továbbra is számottevő.

A kialakult helyzetben a sáskák már nem csupán egyes kultúrák termését veszélyeztetik, hanem a rendkívüli szárazság miatt, az amúgy is beszűkült növényi táplálékforrásokért fokozott nyomást jelentenek a megmaradt növényállományokra (Tunyoginé Búzás Ilona).

KERTÉSZETI KULTÚRÁK

Gyümölcsösökben a száraz, meleg időjárás miatt a betegségek nem, míg a kártevők annál inkább fenyegetnek.

Almában az **aknázómolyok** (almalevél-sátorosmoly, lombosfa-fehérmoly, almalevél-aknázómoly) rajzása jelentősen visszaesett, ugyanakkor az **almamoly** rajzása hullámzó, de folyamatos! Átmeneti csökkenést követően újra nagyobb egyedszámban repült a kártevő a csapdádba, emellett a gyümölcsfertőzöttség is emelkedett. A védekezések indokoltak, de az érő fajták esetén már figyeljük a várakozási időkre.

Almában a monília gyümölcsrothadás tünetei nem erősödtek, de ne feledjük, hogy az újabb rovarkártételek, pl. darazsak nyomán az éréssel és az esetleges esősebb napokkal a fertőzési nyomás emelkedni fog. A **varasodás** terjedése minimálisra szorult vissza az ültetvényekben, amely nem csoda, mert a kórokozó életfolyamatai 30,0-32,0 °C hőmérséklet fellett lelassulnak, leállnak. A **lisztharmat** terjedését is visszafogta időjárásunk, de a jelenlegi enyhülés mindenképp e kórokozó számára kedvez majd.

Szilvában folytatódott, a legtöbb ültetvényben viszont kissé csökkenő egyedszámban tapasztalható a **szilvamoly** rajzása (60-80 db imágó/csapda/hét). A különböző fajták érése folyamatos, ezért a védekezések elvégzésénél ezt vegyük figyelembe.

Hasonlóképp át kell gondolnunk az **őszibarack** rovarölőszeres kezelését is, ahol továbbra is rajzik a **keleti gyümölcsmoly** (50-85 db imágó/csapda/hét) és a barackmoly (2-4 db imágó/csapda/hét) is, bár utóbbi kisebb jelentőségű. Az érő/érett terméseken gyakori a **négyfoltos fénybogár kártétele**, mely a kártevő gyümölcshúsba történő berágásában nyilvánul meg. A kártétel nyomán könnyedén felléphet a **gyümölcsmonília**, néhány nap alatt elpusztítva ezzel a termést.

Szőlőben a szőlőperonoszpóra és szőlő lisztharmat jelentősége továbbra is csekély, előfordulásuk legfeljebb észlelési szintű a lombozaton. A mechanikai úton és/vagy rovarkártételek (pl. darazsak) következtében sérült bogyókon **észlelési szintű a botrítisz** fellépése. Az érés előrehaladtával, a hőmérséklet csökkenésével, a csapadékosabb, párás napokon várható a betegség fertőzésveszélyének emelkedése. Az időjárás előrejelzéseket mindenképp célszerű figyelni és annak függvényében a megelőző védekezéseket elvégezni.

Továbbra is kiemelt feladatunk a fertőzött ültetvényekben a **fitoplazma tüneteket mutató tőkék folyamatos eltávolítása, az elhanyagolt területek felszámolása!** A betegséget terjesztő **amerikai szőlőkabóca egyedszáma** a kezelt ültetvényekben csökkenő tendenciát mutat (5-10 db imágó/csapda/3 nap, vagy ennél kevesebb), míg az elhanyagolt területeken továbbra is magas (~50-70 db imágó/csapda/hét). A rovarölőszeres kezelések az érés és a csapdafogások függvényében szükségesek lehetnek!

Dióban a múlt héten tovább csökkent a **nyugati dióburok-fúrólégy** rajzása. A kihelyezett sárgalapok 15-35 db imágó/csapda/hét mennyiségben fogták a kártevőt. A tojásrakás folyamatos, a csökkenő egyedszám ellenére az újabb védekezés még indokolt lehet!

Tűh Annamária
Magyar Növényvédő Mérnöki és
Növényorvosi Kamara

Az előrejelzés a Borsod –Abaúj-Zemplén (Szakolczai Soma), Csongrád-Csanád (Tunyoginé Búzás Ilona), Hajdú-Bihar (Gálóczi-Tömösváry Róbert), Jász-Nagykun-Szolnok (Pintér Imre), Komárom-Esztergom (Abdai Éva) és Zala vármegyei (Tűh Annamária) Növényorvosi Kamarák szakembereinek megfigyelései alapján készült.